

ÖNEMLİ BAŞLIKLAR

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın faiz indirimlerinin devam edeceğinin altını tekrar çizmesi ve sıradışı ekonomi politikalarından geri dönüş olmadığını söylemesinin ardından dün yeni tarihi dipleri gören TL, Kasım ayını %28'in üzerinde değer kaybıyla tamamladı.

Kasım ayına 9.6165 seviyesinden başlayan dolar/TL, Erdoğan'ın açıklamalarıyla birlikte dün likiditenin iyice düştüğü gece saatlerinde 14 seviyesine kadar yükselerek yeni tarihi zirveyi gördü

TL'deki keskin değer kaybı ve bunun enflasyonda önümüzdeki aylarda yaratması beklenen yükselişe rağmen politika faizinin indirilmesi TL'de keskin değer kayıplarına neden oluyor.

Ekonomistler %20 seviyesindeki enflasyonun önümüzdeki aylarda %30'a yükseleceğini ifade ederlerken mevcut politika faizi, TL'nin enflasyonun tahmin edilen patikasına göre %-15 getiri sağlayacağını gösteriyor ve faiz indirimlerinin devam edecek olması yatırımcılarda kaygı yaratıyor.

Son üç ayda 400 baz puan faiz indiren TCMB, Aralık ayında bir faiz indirimi daha yapacağını sinyali verirken, Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan dünkü açıklamasında yeni ekonomi politikalarından geri dönüş olmadığını belirtti.

Dün gece yaptığı açıklamada "Buradan geriye dönüş de yoktur" diyerek ekonomi teamülleri ile uyumsuz olarak nitelenen ekonomi politikalarının devam edeceğini ifade eden Erdoğan, "Çok açık, net söylüyorum, biz inşallah seçim öncesine kadar ciddi manada faizin düştüğünü, kuru tetikleyen yüksek faizin düşüşü sebebiyle kurda da ciddi bir olumlu iyileşmenin olduğunu hep birlikte göreceğiz" dedi.

Hükümet TCMB'nin faiz indirimleriyle birlikte kredi faizlerinin gerileyeceğini, borçlanmayla yapılacak yatırımların ihracatı ve istihdamı artıracığını, artan ihracatla birlikte cari fazla verileceğini, cari fazla ile birlikte döviz piyasasındaki dengenin TL lehine döneceğini öngörüyor. Ancak bu planın nasıl bir takvimde işleyeceği konusunda bilgi verilmiyor.

Ancak TL'de önü alınamayan değer kaybı vatandaşların alım gücünün keskin şekilde düşmesine yol açıyor. İthalat fiyatlarının hızla artmasına neden olan TL'deki değer kaybı ticarete ürün fiyatlarının çok hızlı artmasına hatta bazı durumlarda alıcılar ve satıcılar ürünlere fiyat koymakta zorlanmasına yol açıyor.

TL'nin sadece Kasım ayında kaydettiği değer kaybı %28.3 ile 2018, 2011 ve 1994 krizinde görülen değer kayıplarını yakaladı.

Türkiye'nin 5 yıllık CDS'leri ise dün 6 baz puan yükselişle 507/513 baz puan ile Kasım 2020'den bu yana en yüksek seviyeyi gördü.

Bugün yurtiçinde saat 10:00'da açıklanacak olan Kasım ayı Türkiye imalat sanayi satın alma yöneticileri endeksi (PMI) ve 12:00'de yayımlanacak olan Kasım ayı İstanbul enflasyonu verisi izlenecek.

Haftanın geri kalanında ise TCMB'nin Perşembe günü yapacağı yatırımcı toplantısı ve Cuma açıklanacak Kasım ayı enflasyonu izlenecek. Reuters anketine katılan uzmanlar tüketici fiyatlarındaki artışın Kasım'da %20.7 ile üç yılın en yüksek seviyesini göreceğini tahmin ediyorlar.

Uluslararası piyasalarda ise koronavirüsün Omicron varyantının getirdiği ani satışların ardından bugün Asya hisse piyasalarında toparlanma görüldü.

Dün %1 gerileyerek Kasım 2020'den bu yana en düşük seviyeye inen Asya borsaları, ABD hisse senetleri vadeli işlemleri ve petrolün toparlanmasıyla %0.7 yükseldi.

Fed Başkanı Jerome Powell, ABD Merkez Bankası yetkililerinin tahvil alımlarını öngörülenden birkaç ay önce tamamen bitirip bitirmeyecekleri konusunu bu ayki toplantıda değerlendireceklerini söyledi.

Powell'ın açıklamaları ABD Hazine tahvili getirilerinin, özellikle eğrinin kısa vadeli ucunun yükselmesine neden oldu. Yükselen tahvil getirileri de doların başlıca para birimleri karşısında değer kazanmasını sağladı.

TL'deki tarihi değer kaybı bankalardan son tüketiciye kadar tüm ekonomik aktörleri nasıl etkiliyor?

Türk Lirasında, Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın düşük faiz çağrılarına paralel TCMB'nin art arda yaptığı faiz indirimleriyle başlayan ve dün zirveye ulaşan tarihi değer kaybı yeni bir kur krizi yaratırken; bankacılık sektöründen reel sektöre, son tüketiciden yeni nesil teknoloji şirketlerine kadar ekonominin tüm aktörlerini olumsuz etkiliyor.

TL sadece dün dolar karşısında test edilen en yüksek seviyeye göre %15'e yakın değer kaybederken, TL'de günlük kayıp ise %10'ya yakın oldu.

HAMMADDE VE ARAMALDA SIKINTI

Hammadde ve ara malında büyük ölçüde ithalata bağımlı Türk firmalarının maliyetleri ise, küresel olarak artan emtia fiyatlarına, yükselen kur etkisi de eklendiğinde sürdürülemez hale geldi. Kurdaki öngörülemeslik nedeniyle tedarikçi ve üretici firmalar fiyat veremez duruma gelirken, özellikle iç piyasaya ile çalışan firmaların sattığı malın yerine yenisini koyamadığı belirtiliyor. Bu durumun firmalar için işletme sermayesi sıkıntısını beraberinde getirmeye başladığı ifade ediliyor.

Öte yandan, tedarikçinin o malı hangi kurdan yerine koyacağını bilmediği için özellikle iç piyasada hammadde satışları ve mal sevkiyatlarının neredeyse durma noktasına geldiği belirtilirken, reel sektör temsilcilerine göre bu durum önümüzdeki dönemde piyasada ürün arzı ve ürün bulma konusunda sıkıntı yaratma riski taşıyor.

İhracatçı firmalar ise TL'deki sert değer kaybı ile birlikte uluslararası müşterilerin fiyat indirimi taleplerinin arttığını; bunun da maliyet baskısına fiyat baskısının da eklenmesine neden olduğunu belirtiyor.

BEKLENEN FİYAT ARTIŞI TÜKETİCİ TALEBİNİ ÖNE ÇEKİYOR

Tüketiciler her ne kadar zorunlu alışveriş kalemleri arasında yer almıyor olsa da önümüzdeki aylarda yapmak zorunda kalacakları alışverişleri öne çekerek TL'deki değer kaybının kurda yaratacağı artıştan kendilerini bir miktar korumaya çalışıyorlar.

Tüketiciler aynı zamanda değer kaybının yoğun olduğu durumlarda, fiyatı artacak ve değerini koruyacak olan otomobilden, marka değeri yüksek tüketim ürünlerine kadar pek çok ürüne yöneliyorlar.

Bir e-ticaret sitesi yetkilisi, TL'nin 2018 Ağustos'taki değer kaybında da tüketicilerin benzer davranışlar sergilediğine dikkat çekerek öncelikli olarak fiyatı büyük ölçüde dolara endeksli elektronik, kozmetik ve beyaz eşyaya tüketicilerden yoğun bir talep geldiğini belirtti.

Grafiker olarak çalışan 30'lu yaşlarındaki Caner, önümüzdeki aylarda almayı düşündüğü elektrikli scooter alışverişini artık bir an önce yapmak istediğini ifade ederek, "Birşey almak için en yanlış dönemin en doğru günündeyiz herhalde. Bugün alırsam yarınki fiyattan daha ucuza gelecek" dedi.

Apple'ın internet sitesinde neredeyse hiçbir ürünün satışta olmadığı görülürken, Habertürk'te yer alan bir haberdeki hesaplamalara göre dün itibarıyla Türkiye'de satılan pek çok Apple marka ürün ABD piyasasına kıyasla %5-15 arasında daha ucuz hale geldi. Yüksek vergiler ve kur nedeniyle normalde Türkiye fiyatları ABD'den daha yüksek oluyor.

Kurdaki fiyatlar elektronik ürünlerin fiyatının zorlanmasına da yol açıyor, Apple mağazasında çalışan bir satış görevlisi zorlu ekonomik koşullara rağmen yoğun bir alışveriş trafiği olduğunu ifade ederek, "Böyle bir zamanda böyle (yüksek tutarlı) bir ürün almak pek çok kişi için gerçekten zor. Ekonomideki soruna rağmen pek çok ürün stokta yok. İnsanlar Apple ürünlerine bir yatırım olarak bakıyorlar. Bir yıl sonra aldıklarından daha yüksek bir paraya satabileceklerini biliyorlar" dedi.

İLAÇ SIKINTISI

Kurdaki artış ilaç sektörüne ilişkin kaygıları da artırırken, kurdaki yükselişe bağlı olarak piyasada şu anda bazı ilaçların bulunmasında sıkıntı yaşandığı belirtiliyor.

Bazı ilaçların piyasada bulunamamasının nedenin fiyatlandırmada kullanılan kur ile güncel kur arasındaki farktan kaynaklandığı belirtiliyor. İlaç fiyatlarında kullanılan euro/TL kuru yılda bir kez güncelleniyor. Şu anda ilaç fiyatlarının belirlenmesinde euro/TL kuru 4.57 olarak kabul ediliyor ve fiyatlandırmalar bu kur üzerinden yapılıyor.

Öte yandan TL'deki değer kaybı gübre, kimyasal gibi büyük ölçüde fiyatları dolar bazında belirlenen tarım girdilerinin de fiyatının yükselmesine ve üretici üzerindeki baskının artmasına yol açtı.

Faiz ve enflasyon hakkında da açıklamalarda bulunan Erdoğan'ın konuşmasından öne çıkan başlıklar şöyle:

Faizi düşürmek suretiyle yatırım, istihdam, ihracat ve üretim bize büyümeyi getirecek.

Bizim asgari beklentimiz %10, ama bu oran %10'un üzerine de çıkabilir. Ben de yadırgamıyorum, hatta hatta bu yıl sonu itibarıyla enflasyonda da kendisini gösterecek.

Hep söylüyorum faiz sebep enflasyon neticedir, faizi şu anda düşürüyoruz, bu nedenle yıl sonundan itibaren enflasyonun düştüğünü de göreceğiz.

Zengini zengin yapan model faizciliktir.

Özellikle Türkiye ne zaman yüksek faiz kısılcısından çıkmak için adım atmışsa döviz üzerinden manipülatif bir baskı altında kalmıştır.

Kur-faiz spekülasyonu karşı karşıyayız.

Yüksek faiz kazancı için kısa vadeli olarak gelen sıcak para bir süre kuru düşürebilir, sonrasında ise çıkışlar kuru yükseltebilir, bunun için hep yüksek faiz gerekir. Bu bizim için ideal değildir. Bu kısır döngüde hep devam etti, ancak artık kur-faiz-enflasyon sarmalında yaşamayacağız. Büyümeyi istikrarsız hale getirmelerine müsaade etmeyeceğiz.

Türkiye'nin güçlü ekonomik dinamiklerine güvenen yabancı yatırımcı için yatırım zamanı ve artık uzun vadeli yatırımlar başladı.

Yeni ekonomi modeliyle artık yüksek faiz verecek sıcak para politikasını elimizin tersiyle itiyoruz. Artık düşük faizle yeni yatırımları destekleyeceğiz. Artık üretim ve istihdam zamanı. İstihdam, üretim ve uluslar arası küresel sermayeyle ihracat artacak.

Bugün geldiğimiz noktada ihracatın ithalatı karşılama oranı %90'lara ulaştı. Turizmde de hızla bir toparlanma sürecindeyiz. Cari açığımızı da aydan aya azaltıyoruz, gelecek yıl da cari fazlaya geçeceğiz.

Kurda kalıcı istikrar ihracat ve döviz kazanarak sağlanabilir.

Ekonomik güvenlik ulusal güvenliğin bir parçasıdır. Makro göstergelerimiz gayet iyi durumdadır. Dövizdeki hareketlerin ekonomik temeli yoktur. Ülkemizin giderek güçlenmesi ve bağımsız politikalar uygulaması bazılarını rahatsız ediyor.

Benim şu anda tek başıma faizi tamamen düşürme yetkim yok.

Merkez Bankasının bağımsız olmadığını söylüyorlar, peki Merkez Bankası bağımsız değilse sen bağımsız olmayan Merkez Bankasından randevu talep ettiğinde Erdoğan bunu engelledi mi?

Biz seçim öncesine kadar ciddi manada faizin düştüğünü, kurda da olumlu iyileşmenin olduğunu göreceğiz. Bunu enflasyonda da göreceğiz. Burada takvim verebilir miyim, veremem, ama böyle bir süreç olacak.

Muhalefetin itirazı da bizim doğru yolda olduğumuzun teyididir. Ben tezimin savunucusuyum. Ülkemizi yüksek faiz çıkmazından kurtarmamız lazım.

PARİTELER

USD/TL

Dolar kuru dün Erdoğan'ın TRT'deki açıklamalarından önce 12.63 – 13.10 bandında dalgalanmaktayken , Erdoğan'ın , "Buradan geriye dönüş de yoktur", "Çok açık, net söylüyorum, biz inşallah seçim öncesine kadar ciddi manada faizin düştüğünü, kuru tetikleyen yüksek faizin düşüşü sebebiyle kurda da ciddi bir olumlu iyileşmenin olduğunu hep birlikte göreceğiz" sözlerinden sonra yeni tarihi seviyeler gördü. Erdoğan'ın açıklamalarının kur üzerinde ne kadar etkili olduğu bir kez daha görülmüş oldu. Fed Başkanı Powell'ın varlık alım azaltımını daha erken bitirmeyi değerlendirebiliriz açıklaması ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın faizi düşürerek yatırım, istihdam, ihracat ile büyümeye dikkat çekmesi kurdaki oynaklığın artmasında etkili oldu. Fed Başkanı Powell'ın varlık alımlarının azaltılmasına yönelik açıklamaları ise piyasa tarafından şahin algılandı. Bugün yurt içinde ve küresel tarafta imalat PMI verileri, ABD'de Fed bej kitap raporu ve ADP tarım dışı istihdam verisi takip edilecek.

Teknik Analiz

USD/TRY paritesi teknik olarak incelendiği zaman , kurun ilk kez 13 seviyesi üzerinde günlük kapanış yaptığı dikkat çekti. Kurun bu seviyelerin altına inmesi konusunda günlük ve haftalık kapanışlar önem arz etmekte. Kurun haftayı 13 seviyesinin üzerinde kapatması durumunda , Aralık ayındaki toplantıdan çıkacak olan faiz kararı sonrasında yeni tarihi seviyeler görülebilir. Erdoğan'ın verdiği demeçler doğrultusunda yön bulan kur hakkında çok öngörüle bulunmak çok sağlıklı olamayabilir. Fakat kurun yukarı bir trend sergilediğinin görülmesi çok da zor değil. Yukarda 14 , aşağıda ise 13 psikolojik seviyeleri takip edilebilir.

Destekler: 13

Dirençler: 14

EUR/TL

EUR/TL , TL'nin ciddi kayıpları sonrasında tarihi seviyeleri gördü. Bugün euro tarafında kuru etkileyecek pek bir veri bulunmazken , USD tarafında açıklanacak olan ADP ve Fed başkanı Powell'in konuşmaları Euro tarafında ekstra volatilitelere neden olabilir.

Teknik Analiz

EUR/TL dün TL'deki dip fiyatlardan sonra tarihi seviyeleri test etti. Kurun yukarı yönlü seyririn devam etmesi beklenirken, herhangi bir seviye vermenin çok mümkün olmadığı bir dönemden geçilmekte. Dün 15 seviyesinin üzerinde kapanış yapan kurun yukarda 16 aşağıda ise 14 psikolojik seviyelerde dalgalanması beklenebilir.

Destekler: 14

Dirençler: 16

➤ GBP/TL

GBP/TL kuru da dün tarihi seviyeleri test etti. Bazı döviz piyasalarının altında 19'un biraz altında fiyatlanan kurdaki ivmenin korkutucu bir hal aldığı söylemek mümkün. Bugün İngilterede açıklanacak olan pmi verisinin GB tarafında pozitif algı oluşturması halinde , kurdaki yükselişin daha da sert bir yükseliş göstermesi beklenebilir.

Teknik Analiz:

GBP/TL ilk kez 18 seviyesi üzerinde günü kapattı. Kurun bu seviyelerde haftalık kapanış yapması 20 seviyesine yönelmesine neden olabilir. Yukarda 19 aşağıda ise 18 psikolojik seviyelerinin takip edilmesi tavsiye edilebilir.

Destekler: 17

Dirençler:19

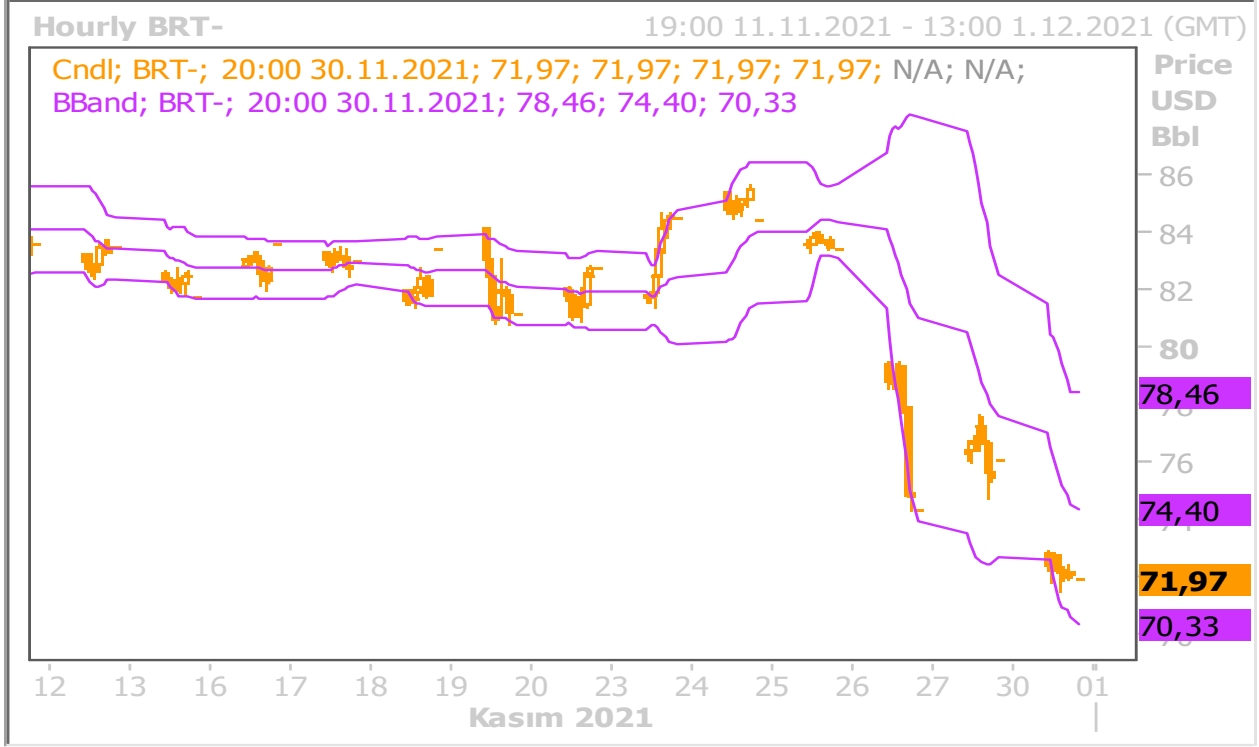
➤ ALTIN

Altın fiyatları Fed Başkanı Powell'ın Fed'in tahvil alımlarını daha önce açıklanandan daha erken sonlandırmayı değerlendireceğini açıklamasının ardından gerilediği dip seviyelerden yükseldi ancak bir ayın en düşük seviyesi yakınlarında işlem gördü. Altının spot piyasadaki ons fiyatı dün 4 Kasım'dan bu yana gördüğü en düşük seviyenin yalnızca 2 dolar üzerine yükselerek, %0.1 artışla 1,775.85 dolardan işlem gördü. ABD altın vadeli işlemleri 1,776.60 dolar ile yatay seyretti. Gram altın ise TL.771 seviyesinde bulunuyor.

➤ **PETROL**

Petrol fiyatları dünkü senasta görülen sert düşüşlerin ardından bugün kayıplarının bir kısmını geri kazanırken başlıca petrol üreticileri bugün ve yarınki toplantılarında Omicron varyantının petrol talebine etkisini değerlendirecekler. Brent ham petrolünün en yakın vadeli varil fiyatı , dün kaydettiği %3.9 düşüşün ardından bugün %1.2 artışla 66.99 dolara yükseldi. ABD hafif ham petrolü, dün kaydettiği %5.4 düşüşün ardından bugün %1.5 artarak 70.24 dolara yükseldi.

PIYASA VERİLERİ:

TR: SAATİ	PARA BİRİMİ	ÜLKE AÇIKLAMALARI	BEKLENTİ	ÖNCEKİ
10:00	TL	Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) (Yıllık) (3. Çeyrek)	7,5%	21,7%
11:55	EUR	Almanya İşsizlik Oranı Değişimi (Kas)	-25K	-39K
11:55	EUR	Almanya İşsizlik Oranı (Kas)	5,3%	5,4%
13:00	EUR	Çekirdek Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) (Yıllık)		%2
13:00	EUR	Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) (Yıllık) (Kas)	4,5%	4,1%
18:00	USD	Conference Board (CB) Tüketici Güveni (Kas)	110,9	113,8
18:00	USD	Fed Başkanı Powell'ın Yorumları		

Disclaimer

All rights reserved. This material issued by Limasol Turkish Cooperative Bank Ltd. is for information purposes only. No part of this material may be reproduced in any manner without the written consent of Limasol Turkish Cooperative Bank Ltd. Under no circumstances should it be used or considered as an offer to sell or solicitation to buy the securities or other instruments mentioned in it. Although Limassol Turkish Cooperative Bank Ltd. uses its best endeavors to update the material presented, it does not undertake that all information is accurate or complete, nor should it be relied upon as such. The products mentioned here are not suitable for all investors; their value may fluctuate and/or be adversely affected by exchange rates, interest rates or other factors. Limassol Turkish Cooperative Bank Ltd. assumes no responsibility whatsoever in respect of or arising out of or in connection with the content of this material to third parties. If any third party chooses to use the content of this material as references he/she accepts and approves to do so entirely at his/her own risk

Disclaimer

Yasal Uyarı

Bütün hakları saklıdır. İşbu materyal Limasol Türk Kooperatif Bankası Ltd. tarafından hazırlanmıştır ve sadece bilgi içindir. Materyalin hiçbir bölümü Limasol Türk Kooperatif Bank Ltd.'nin yazılı muvafakati olmadan herhangi bir şekilde çoğaltılamaz. İşbu materyal hiçbir durumda içeriğinde geçen kıymetli evrak ya da diğer araçların satış teklifi veya satın alma talebi olarak addedilemez. Belirtilen görüşler önceden bildirilmeksizin değiştirilebilir. Limasol Türk Kooperatif Bankası Ltd., sunulan materyali mümkün olduğunca güncellemeye çalışmış olsa dahi, bütün bilginin doğru ve tam olduğunu taahhüt etmemekte ve güvenilir olduğunu iddia etmemektedir. İşbu materyalde belirtilen ürünler bütün yatırımcılar için uygun olmayabilir; değerleri değişken olabilir ve/veya döviz kurundan, faiz oranından ya da diğer faktörlerden negatif olarak etkilenebilir. Limasol Türk Kooperatif Bankası ., işbu materyalin içeriği ile ilgili, materyalin içeriğinden kaynaklanan ya da içerikle bağlantılı olarak üçüncü şahıslara karşı hiçbir sorumluluk kabul etmez. Üçüncü kişi işbu materyalin içeriğinde yer alan materyali referans olarak almayı tercih ederse bunun tamamen kendi riski olduğunu kabul eder.

***Limasol Türk Kooperatif Bankası Ltd.
Hazine ve Fon Yönetimi Müdürlüğü,***

Dilek Kemancıoğlu (Müdür) ☐☐ ***TEL: 2274671***

Sinem Kortan (Müdür Yardımcısı) ☐☐ ***TEL: 2275153***

Melih Bulak (Yetkili) ☐☐ ***TEL: 2280333 (Dahili-206)***

Emete Özsaltık (Yetkili) ☐☐ ***TEL: 2280333 (Dahili-207)***

Emine Gülakdeniz (Yetkili) ☐☐ ***TEL: 2280333 (Dahili-205)***